

schaduw van theologen of van literatoren? Van een godsdienstige richting of van een letterkundige beweging? In datzelfde verzamelwerk immers vindt men ook het levensverhaal van een dorpsdominee en het zou heel goed kunnen, dat men de schrijver Haspels minder belangrijk vond dan de theoloog. Nu, een miskende theoloog was Haspels zeker niet. Voor de theologie als vak had hij weinig belangstelling. En zelfs als hij een gevierde kanselredenaar geweest was – maar de predikant Haspels trok geen volle kerken –, dan zou deze roem na zijn dood toch snel zijn verbleekt. Nee, uit het opstel van Heeroma blijkt wel dat naar zijn mening de *figuur* Haspels, de predikant-literator in combinatie, in de schaduw is gebleven. Alleen wordt het dan wat moeilijker precies aan te geven wie deze schaduw hebben afgeworpen. Literair gesproken zouden dat dan de Tachtigers moeten zijn, Haspels' generatiegenoten Kloos, Van Looy, Van Deyssel, Gorter, Verwey en Van Eeden. In deze gedachtengang zou Haspels een Tachtiger epigoon moeten heten, zoals b.v. Gerrit Jan Hofker en Arij Prins.

Maar onze predikant-literator heeft zich nooit met de Tachtiger beweging vereenzelvigd, evenmin als met welke andere richting of beweging ook. Wel hebben de mannen van Tachtig door hun geschriften grote invloed op de schrijvende dominee uitgeoefend. Haspels heeft zelf gezegd dat de Tachtigers hem tot de middeleeuwen hadden gebracht. Ook het meer onmiddellijke, de visie, trok hem daarbij aan. Want Haspels was van mening, dat het accent van het *weten* terecht op het *zien* was overgegaan. Evenwel: met het estheticisme van de Tachtiger beweging, het alles zetten op de ene kaart van de schoonheid, kon hij niet meegaan, evenmin trouwens als Gorter, Van Eeden en Verwey dit op den duur hebben gekund. Bovendien heeft de auteur en de criticus Haspels zich pas goed ontwikkeld na 1900 ongeveer, toen alweer een jongere generatie in opkomst was. Natuurlijk is het waar dat de eigenlijke Tachtigers voor hun tijd representatiever zijn geweest dan de wat achteraan komende en zo anders geaarde Haspels en in die zin kan men zeggen dat Haspels in hun schaduw is gebleven.

Maar laat ik oppassen dat mijn verhaal niet in de schaduw van deze schaduw terechtkomt. Het wordt tijd dat ik u eerst iets over zijn leven vertel. Het gepubliceerde werk komt daarbij vanzelf ter sprake.